

**ПОСОЛСТВО СВЯЩЕННОГО СІНОДУ
ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРЬКВИ В ЧЕСЬКІХ ЗЕМЛЯХ І В СЛОВАКІЇ
З НАГОДИ ПРАЗДНИКА РОЖДЕСТВА ХРИСТОВОГО 2023/24**

Духовны отцёве, братя і сестры:

Хрістос раждається!

Праздник Рождества Христового і в тім році знова приводить нас перед віфлеємску яскыню, де можеме духовным зраком созерцати новонароджену Дітину і ведно з пастырями слухати голос ангелів. Так як колись волхвы із Персіды, і мы ся можеме духовно поклонити воплощенному Сынови Божому – Сонцю справедливости, Востоку із высоты, Спасителёви світа.

Слава въ вышніх Богу, і на земли мір, в чоловіціх благоволеніе ¹ (Лк 2, 14) – так колись голосили до віфлеємской ночі ангелы. О якім же то мірі говорили? Думали на мір – став без войны, боїв, конфліктів? Але тады жылот чоловіка і по народжіню Хріста зістав такый, же собі над ним мож ведно з пророком Єреміём повздыхнути: **Каждый говоритъ: мір, мір, но нет міра** ² (Єр 8, 11). А предсі – в ночі, коли ся народив Хрістос, зоступив на землю **мір Божій, превосходяй всяк ум** ³ (Філ 4, 7) – покій, котрый не залежить од вонкашніх околностей, бо є обсягнутый у самім Бозі, котрый ся став чоловіком.

Євангелист Лука зачинать свою розповідь о народжіню Хріста словами: **Во дні тыя ізыде повелініе от кесаря Августа написати всю вселенную** ⁴ (Лк 2, 1). Чом апостол Лука не спомянув властне імя кесаря – Октавіян – але лем ёго титул – Благородный, Августус? Бо тот був найвекшым із римских кесарів: покля вшыткы остатні были кесарями войны, він єдиный був кесарём міру.

В старовікім Римі стояв на єднім із верышків храм бога войны Марса. Майже почас цілой doby єствованя Римской імперії были браны храму Марса отворены на ростежай: то была сімболічна вызва про Римлянів прийти молити ся до того храму за воєньскы успіхы в часі войны. Лем за панованя Октавіяна Августа были ёго браны заперты, бо в цілій імперії запановав мір.

І якраз почас панованя кесаря – міротворителя приходить на світ Хрістос – **Князь міра** ⁵ (Іс 9, 6). В тихоті віфлеємской ночі стало ся штось, што змінило саму основу людьской історії: Хрістос, Котрый є **Мір наш, Своім тілом зборив средостініе оградаы**, кідь в Собі із

¹ Слава въ вышнихъ Богу, и на земли миръ, въ чловецехъ благоволеніе.

² Глаголюще: миръ, миръ, и не бысть міра.

³ Миръ божій, превосходяй всякъ умъ.

⁴ Во дни тыя, изыде повеленіе от кесаря Августа написати всю вселенную.

⁵ Князь міра.

двох створив єдиного нового чоловіка ⁶ (Еф 2, 14-15). Благовістив покій дальнім і ближнім ⁷ (Еф 2, 17). І од того моменту мы уже не странні і прішельцы, но сожителе святым і прісній Богу ⁸ (Еф 2, 19).

Отворьме своє серце Тому, котрый ся народив, жебы мы мали живот, і мали го в переізбытку ⁹ (Йоан 10, 10). Зохабме вступити до свого живота Того, котрый – кедь то будеме хотіти – може ісцілиті вшыткы нашы людьскы егоізмы і слабости. Зачнийме конечно глядати своє щастя там, де го досправды мож найти – в діліню ся з добром із другыма. Подільме ся з „близкыма і далекыма“ з радостев із приходу Хріста, жебы у світі повнім неприятельства, воєн і проливаня крови знова звїязила міць людського сочувствія, черпаюча силу із безмірного Божого сміренія.

Многы із нас мають у живій памяти добу по паді бывшего режіму, коли із каждого боку ся озывали надхнены голосы акцентуючі потребу плураліты поглядів і дїверзіты в сполочности. Минувшы три декады, але главно послїдні роки нам все веце і яснїше доказують, же подобна плураліта і дїверзіта можуть быти хосенны лем про сполочность, котра не девалує свої основны духовны прінціпы і моралны цїнности. Без них барз скоро страчат ся змысел про конштруктівный діалог і наступать небезпечна поларізація сполочности, доконця часто і кырвавы конфлікты.

Наша доба має властных самолюбых Іродів, котры знають баламутити людей красныма речами, але їх skutky приносять потоки слыз і море крови. Подобно як колись Пресвята Богородіця з Дїтинов Ісусом на руках в супроводі святого Йосифа втікала перед зловолєв міцных до Егіпта, і днесь многих людей тяжкы животны околности або страх о свій живот примушують охабити родну землю і втікати до чужїны. Господь Бог ний зотре всякую слезу от всякаго лица ¹⁰ (Іс 25, 8) і потїшить Рахіль, котра знова плаче про свої діті ¹¹ (Мф 2, 18).

В тяжкых животных сітуаціях маєме як люде все веце можностей, як ся заховати. Комфортнов можностев є, же зістанеме нечутливыма к страданю іншых, о котрім собі думаєме, же за нєго не маєме одповідность, і зато ся нас то не дотыкати. В такім припадї спробуйме задумати ся, ці з нас наша нечутливість або неінтерес не робить пасівных сполувинників і помічників тых, котры ублизують іншым, обмеджують їх слободу ці доконця сягають на людський живот. Каждый із нас може нечекано впасти до біды. Є

⁶ Тон бо състѣ мїръ нашъ ... средостѣнїе ѡградѣ разорївнѣн, враждѣ плѣтїю своєю ... да ѡба созїждетѣ совѣоу бо єдинаго нѡваго челоувѣка.

⁷ Благовѣстїи мїръ ... дальнимъ и ближнимъ.

⁸ И томѣ нѣстѣ стрѣнни и прїшѣлцы, но сожителѣ стѣымъ и прїснїи бѣѣ.

⁹ Да живѣтъ и мѣтъ и лишше и мѣтъ.

¹⁰ Ѡмѣтъ гдѣ бѣтъ всѣкъѣю слѣзѣ ѡ всѣкагѣо лицѣ.

¹¹ Рахїль плачѣщїна чѣдѣ своїхъ.

барз депримує, покля хтось окрім властных проблем мусить рїшити і нечутливість ці неїнтерес своєї околїці.

Як хрістіане мали бы сьме знати, же єстvue і інша, правилна можливість, як ся заховати в подобных сітуаціях. Можеме помагати тым, котры то потребуєть, подля своїх можностей, способностей і околностей. Не забывайме, же окрім матеріальной помочі, котра бізовно є визначна і важна, єстvue і поміч духовна, котра часто є омнога потрібніша. Чоловікови даколи найвеце сил і охоты здолавати вызвы жыvота додає усвідомліня собі того, же го люблять, же є потрібный – а тото чутя може подаровати просте добре слово, выслуханя із сочувствієм, ласкавый усмів, усердна молитва.

Не сьме такы немогучі, як собі даколи надумуєме. Хоць чоловіка спасив Бог, но Він мав ід чоловікови таку довіру, же ся звїрив до єго рук. Судьба світа – судьба нашой спасы, судьба Божой Дїтины была звїрена до людських рук Пресвятой Богородїці і святого Йосифа. Тото є єдно із найвекшых таїнств хрістіанства: обычайна, а предсі така необычайна любов родїчїв ід своєї дїтинї і охрана єй жыvота наконець ся стали прїчінов спасїня світа.

В сполупраці Бога з чоловіком є змысел і сущность спасїня. Не бїйме ся быти Божыма сполупрацовниками. Спомальме почас наступаючїх свят звычайне темпо жыvота і найдийме собі хвїльку на задуманя. Нїй нам погляд на віфлеємскы яслі поможе порозумїти то, што є в Божїм планї спасы чоловіка правдоподобно найважнїше, но найменше порозумлене: же будьяку злобу того світа може перемочі лем крегкость, покора і нїжность Дїтины!

Нїй Господь благословїт людї Своя мїром ¹² (Пс 28, 11) в наступаючїм році 2024!

† Рагислав

архієпіскоп прїшївскый

митрополита чеськых земель і Словакії

† Мїхаїл

архієпіскоп пражскый і чеськых земель

† Сїмон

архієпіскоп оломовцько-бырнїаньскый

† Георгїй

архієпіскоп мїхаловско-кошїцькый

† Ісаїя

єпіскоп шумперьскый

¹² Гдѣ блгвѣтѣх лїудн своѣ мїромъ.